

VERTROUWELIJK

CPN-AGITATIE IN DE KWESTIE BERLIJN

S a m e n v a t t i n g

De verscherpte toestand rondom Berlijn blijkt voor de communisten - ook in ons land - een stimulans te zijn voor verhoging van hun agitatorische activiteit. Uiteraard nadrukkelijk de zijde van Moskou kiezend, wil de CPN haar steentje bijdragen in de strijd tussen Oost en West. Zij streeft er naar het gezag van de Nederlandse regering afbreuk te doen door de arbeiders in de bedrijven tegen haar in het geweer te brengen.

Door de vrees voor oorlog aan te wakkeren en onrust te verwekken, denkt de CPN bredere lagen der bevolking te kunnen winnen voor haar leuze: Nederland een neutraal land.

Tegenover de eigen leden heeft de CPN-partijleiding gewezen op de mogelijkheid van in de illegaliteit te worden gedrongen. Als voornaamste object voor de communistische activiteit is de transportsector aange-merkt in verband met het grote belang daarvan in tijden van vijandelijkheden. Het is nog niet duidelijk geworden of dit beleid tegenover de gewone leden er slechts op gericht is hen in hun activiteit te stimuleren, danwel er op zou kunnen duiden dat het CPN-partijbestuur metterdaad rekening houdt met de reële voorbereidingen voor een oorlogstoestand. (N.B. De communistische invloed in de Nederlandse havens en onder de spoorwegarbeiders is momenteel uiterst gering.)

Op een landelijke kadervergadering van partijgenoten uit de metaalbedrijven, die op 2 september te Amsterdam werd gehouden, bleken de resultaten van de politieke zowel als van de economische acties in de bedrijven erg tegen te vallen. Er heerste onder deze CPN'ers een lauwe stemming en zij verwachtten eigenlijk weinig succes. Bij hun optreden in de bedrijven hadden zij reeds veel hinder ondervonden van de hervatting van de atoombomproeven door de SU.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

CPN-AGITATIE IN DE KWESTIE BERLIJN

De agitatie van de CPN staat de laatste tijd - hoe zou het anders kunnen - geheel in het teken "Berlijn". Dat de partij zich daarbij volledig aan de zijde van de DDR en de Sovjet-Unie schaart behoeft wel geen betoog. Van de zo warm aanbevolen neutraliteit is in haar houding in deze kwestie niets te bespeuren, integendeel.

In "De Waarheid", in buurt- en bedrijfskranten en in verspreide pamfletten wordt als van ouds gespeeld op het nog steeds bij een groot deel van het volk aanwezige gevoel van weerzin tegen het Duitse militarisme. "Eerst dood door de Duitse generaals - nu dood voor Duitse generaals", zo wordt de lezer voorgehouden. De communistische argumentatie werd gebundeld in een brochure, die dezer dagen onder de titel "De kwestie Berlijn" verscheen.

Anders dan voorheen blijkt de partij nu haar agitatie af te stemmen op de algemene vrees voor oorlog. Deed aanvankelijk de communistische stelling opgeld, dat het socialistische blok, gesteund door de communistische partijen van de imperialistische landen, machtig genoeg is om het uitbreken van een oorlog te verhinderen, thans wordt nadrukkelijk gesteld, dat het gevaar voor het uitbreken van een oorlog zeer reëel aanwezig is. De indruk bestaat, dat de CPN de angst voor oorlog aanwakkert in het belang van haar propaganda voor staatkundige neutraliteit.

Paul de GROOT stelde op 19 augustus j.l. in de zitting van het CPN-partijbestuur vast, dat de kwestie Berlijn een uitnemende gelegenheid bood om de partijpropaganda voor het voeren van een neutrale politiek door Nederland bij het publiek ingang te doen vinden.

Het algemene thema is, dat ons land zich in de kwestie Berlijn afzijdig dient te houden. Geen wapendepôts van de West-Duitse "revanchisten" in ons land en geen Nederlandse militairen in West Duitsland is de leuze. De partijleden, met name de leden-bedrijfsarbeiders, hebben tot taak hun collega's te bewegen tot het gezamenlijk richten van petitities en/of protesten aan Regering en Staten-Generaal ter ondersteuning van deze eisen. Waar mogelijk wordt deze taak verricht door partijfunctionarissen. Breed uitgemeten maakt De Waarheid dagelijks gewag van de vele gevallen waarin deze propagandisten hun optreden met succes be kroond zagen.

VERTROUWELIJK - 2 -

VERTROUWELIJK

Dat hun optreden niet bij alle arbeiders in goede aarde valt, moesten dezer dagen enkele afzonderlijk van elkaar optredende districtsbestuurders ondervinden. De door hen bezochte arbeiders lieten blijken het ware doel van de leuze "neutraliteit" te onderkennen. Zolang de partij alles van het "oosten" goed praatte en alles van het "westen" als fout veroordeelde, moest zij maar over neutraliteit zwijgen, zo was hun oordeel.

Onrust in de bedrijven - en met name in de transportsector - is naar CPN-inzicht, vooral in dit tijdsbestek een middel om de kracht van de regering en van ons land als NAVO-partner te verzwakken. Daarom wordt de agitatie nog krachtiger dan anders in die richting geleid, ook al zou de partijleiding zich bewust moeten zijn dat het haar onmogelijk is de arbeiders voor een politiek doel tot actie te brengen.

Naar buiten dus agitatie gericht op aanwakking van de vrees voor oorlog. Maar evenzeer beoogt men dit te bereiken voor de eigen partij-aanhang. De uiteenzettingen van de internationale toestand op besloten bijeenkomsten en de daar aan de leden opgedragen taken tonen dit duidelijk aan. Of zulks slechts gebeurt met het doel de activiteit van de leden te verhogen is een open vraag.

Organisatie-secretaris Henk HOEKSTRA schetste de situatie in de vergadering van het uitgebreide bestuur van het district Amsterdam op 28 augustus j.l. als bijzonder ernstig. CHROESTSJOW, zo zou hij o.m. gezegd hebben, heeft niet voor niets een beroep gedaan op zijn landgenoten om het socialistische vaderland desnoods met de wapenen in de hand te verdedigen. De situatie, aldus HOEKSTRA, is nimmer zo ernstig geweest als nu. Er staan ons en de andere partijen in West-Europa ernstige beproevingen te wachten. Wij weten nog niet of de partij verboden zal worden, maar wij moeten op alles voorbereid zijn. De neutraliteitspolitiek is de enige weg voor Nederland om aan een totale vernietiging te ontkomen. Uitspraken voor een dergelijke politiek in buurten en bedrijven moeten door ons worden uitgelokt en gestimuleerd. Er moet een verscherpte actie worden gevoerd tegen de opslagplaatsen van atoomwapens in ons land voor de West-Duitsers.

VERTROUWELIJK

Men sust de mensen allerwege: Er komt geen oorlog, zo zei HOEKSTRA verder. Maar wij moeten de mensen wakker maken en hen steeds weer wijzen op het dreigende gevaar. De arbeiders moeten tegen de oorlog in het geweer komen. Wij zullen onze vredesactie niet meer richten op de brede massa, maar op de arbeidersklasse.

Het besluit van de Sovjet-Unie om de proeven met atoomwapens te hervatten, maakt de taak van de CPN-propagandisten er bepaald niet gemakkelijker op. Een poging het besluit te rechtvaardigen werd o.a. ondernomen door Marcus BAKKER in De Waarheid van 1 september. Onder de titel: "Wie is de schuldige", schreef hij o.m., dat het voor iedereen duidelijk moest zijn, dat het besluit tot het hervatten van de atoomproeven bepaald niet lichtvaardig door de Sowjet-regering was genomen, maar afgedwongen was door de ernst van de situatie. Met veel omhaal van woorden trachtte BAKKER dan verder met gebruikmaking van de bekende communistische argumentatie aan te tonen, dat de verantwoordelijkheid voor het ontstaan van die situatie bij de Westelijke mogendheden, meer speciaal bij Adenauer en diens revanchisten berust. Derhalve zouden deze ook verantwoordelijk zijn voor het hervatten van de atoomproeven door de Sowjet-Unie.

Van een ondersteuning van de CPN-agitatie met betrekking tot de kwestie Berlijn door de neven-organisaties is nog slechts weinig te bespeuren, al wordt de propaganda voor neutraliteit in de organen van enkele van de verenigingen wel overgenomen. Met name de door het "Centrum voor propaganda van eenheid en klassestrijd in de vakbeweging" uitgegeven bladen worden voor dat doel benut.

Reeds in juli ontving het "Centrum" een brief van het secretariaat van het Wereldvakverbond te Praag over de kwestie West-Duitsland en Berlijn. Het WVV-secretariaat stelde o.m. voor, het standpunt van het WVV (in feite dat van de Sowjet-Unie) in de kwestie Berlijn onder de aandacht van de arbeiders te brengen door het organiseren van demonstraties en vergaderingen en door het geven van voorlichting in de vakbondspers. De staf van het Centrum gaf daarop het WVV-secretariaat te kennen dat het Centrum geen vakcentrale is (N.B. Hiermee wees het dus formeel de verantwoordelijkheid voor de campagne af). Dit betekende echter niet

VERTROUWELIJK

dat het Centrum zich aan haar "vredestaak" onttrok. Een aantal in de laatste tijd verspreide manifesten zou aan het WVV-secretariaat worden toegezonden om te laten zien wat op dit gebied al was gedaan. Daar het Centrum overigens weet de arbeiders niet massaal voor deze politieke zaak te kunnen warm maken, verwees de Centrumstaf het WVV-secretariaat, voor wat de gevraagde "nationale manifestaties" betreft, naar het NVV en het IVVV.

Van 16 tot 18 augustus verbleef een der secretarissen van het WVV, de Fransman Marcel BRAS, te Amsterdam voor besprekingen met de Centrumstaf. Hij sneed o.m. de kwestie Berlijn aan en zei in dit verband dat de vakbeweging moet ageren tegen het West-Duitse optreden en vóór het sluiten van een vredesverdrag met de DDR, waarbij West-Berlijn een gedemilitariseerde vrije stad op het grondgebied van de DDR moet worden. Zo deed hij de suggestie brieven te schrijven naar West-Duitse kameraden en ontmoetingen met West-Duitsers aan de grens te arrangeren. De partijbestuurder van de CPN, P. BAKKER, die deze besprekingen bijwoonde, verzekerde BRAS dat het Centrum op vredesgebied doet wat het kan. BRAS deelde mede dat het WVV wil proberen omstreeks 10 oktober een internationale conferentie over de Berlijnse kwestie bijeen te roepen.

Blijkens een publicatie in de L'Humanité van 7 september echter, heeft het WVV aan "alle" (ook niet-communistische) vakorganisaties een oproep doen uitgaan tot bijwoning van een internationale vakbondsconferentie, die van 22 t/m 24 september in Berlijn zal worden gehouden.

14 september 1961

VERTROUWELIJK